

सतार जातिको शैक्षिक अवस्था

वितर्तामोड नगरपालिका वडा नं. ७, भापाको एक अध्ययन

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा समाजशास्त्र संकाय अन्तर्गत समाजशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर तहको आंशिक आवश्यकता परिपूर्तिका लागि तयार पारिएको शोधपत्र

शोधकर्ता

जिवन वस्नेत

परीक्षा रोल नं. २८२६६८/२०७०

क्याम्पस रोल नं. ३७१/२०६८

टि.यू.रजिष्ट्रेसन नं. ६-१-२१७-११-२००५

समाजशास्त्र केन्द्रीय विभाग

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

कीर्तिपुर, काठमाडौं

२०७५

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
मानविकी तथा समाजशास्त्र संकाय
समाजशास्त्र केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

प्रतिबद्धता पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय अन्तरगत समाजशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर उपाधी प्राप्तिको लागि तयार पारिएको सोधपत्र विर्तामोड न.पा. वडा नं. ७, भ्वापा जिल्लाको सतार जातिको वर्तमान शैक्षिक अवस्थाका बारेमा तयार पारिएको छ । यो सोधपत्र कसैको नक्कल नभइ मैले मरो आफ्नै मौलिकताका साथै विभिन्न पत्रपत्रिका, पुस्तक आदिको सहयोगमा सम्पन्न गरेको छु । यस सोधपत्र तयार पार्ने क्रममा मैले प्रयोगमा ल्याएका विभिन्न लेख रचना, पत्रपत्रिका, पुस्तकहरु आदिलाई सन्दर्भ सामाग्रीमा उल्लेख गरेको छु ।

जिवन वस्नेत
समाजशास्त्र केन्द्रीय विभाग

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
मानविकी तथा सामाजशास्त्र संकाय
समाजशास्त्र केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

सिफारिस पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालयबाट समाजशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर तह उपाधिको लागि आंशिक आवश्यकता पूर्तिको लागि मेरो निर्देशन र सुपरिवेक्षणमा जिवन वस्नेतले सतार जातिको शैक्षिक अवस्था -वितामोड न.पा. वडा नं. ७, भापाको एक अध्ययन) नामक शिर्षकमा यो शोभपत्र तयार पार्नु भएको हो । म उहाँको कार्यप्रति सन्तुष्ट छु र प्रस्तुत शोधपत्रको आवश्यक मूल्यांकनको लागि सिफारिस गर्दछु ।

.....

डा. प्रमोद भट्ट

शोध निर्देशक

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

कीर्तिपुर

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
मानविकी तथा समाजशास्त्र संकाय
समाजशास्त्र केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

स्वीकृति पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र संकाय अन्तरगत समाजशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर तहको उपाधी प्राप्तिका लागि जिवन वस्नेतद्वारा तयार गरि प्रस्तुत गरेको सतार जातिको शैक्षिक अवस्था (वितर्तामोड न.पा. वडा नं. ७, भापाको एक अध्ययन) विषयक शोधपत्र समाजशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर तहको उपाधि प्राप्तिका लागि उचित ठहरिएकाले स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्यांकन समिति सदस्यहरु :

विभागीय प्रमुख

प्रा. डा. तुलसी राम पाण्डे

बाह्य निरीक्षक

.....

आन्तरिक निरीक्षक

.....

डा. प्रमोद भट्ट

मिति:

कृतज्ञता ज्ञापन

नेपाल विभिन्न जातजातिहरुको साझा फूलवारी हो । यी मध्ये सतार जातिहरु नेपालका आदिवासी हुन् । यी विभिन्न जातजातिहरु मध्ये आफ्नै भाषा, संस्कृति, संस्कार, इतिहास बोकेको सतार जनजाति हो । सतार जातिको शैक्षिक अवस्था(वितर्तामोड न.पा. वडा नं. ७, भ्वापाको एक अध्ययन) शीर्षकको प्रस्तुत शोधपत्र समाजशास्त्र विषयको उपाधी प्राप्तिको प्रयोजनका निम्ति गरिएको एक अध्ययन हो । यस बारेमा अनुसन्धान गर्न प्रेरित गर्नु हुने समाजशास्त्र केन्द्रीय विभागको साथै मान्यवर गुरुवर साथै मलाई यस विषयमा शोधकार्य गर्न अनुमति दिनुहुने विभागीय प्रमुख ज्यू प्रति हार्दिक कृतज्ञता जाहेर गर्दछु । यो शोधपत्र शीर्षक अनुसार वास्तविक र यथार्थ रूपमा तयार गर्ने क्रममा आफ्नो अमूल्य समय, सल्लाह, निर्देशन र सुझाव दिनु हुने आदरणीय सोध निर्देशक डा. प्रमोद भट्ट ज्यू प्रति पनि विशेष कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।

यस अध्ययनसँग सम्बन्धित प्रश्नावलीमा आफ्नो अमूल्य प्रतिक्रिया दिई अध्ययनलाई साकार पार्न सहयोग गर्ने अध्ययन क्षेत्रका सतार दाजुभाई, दिदीबहिनीहरु प्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु । शोध अध्ययनको क्रममा मलाई अहोरात्र सहयोग गर्ने मेरा आमाबाबु साथै मेरी श्रीमती संगिता सुवेदी प्रति पनि विशेष आभार व्यक्त गर्दछु । साथै मेरो कार्यालयका सम्पूर्ण सहकर्मी साथीहरुलाई पनि धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहान्छु । यसै अध्ययनको सिलसिलामा विभिन्न महत्वपूर्ण तथ्यांक उपलब्ध गराइदिनु हुने जिल्ला समन्वय समिति, भ्वापाका सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरु प्रति पनि हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

मिति २०७५/१२/२७

जिवन वस्नेत

समाजशास्त्र केन्द्रीय विभाग

विषय सूची

सिफारिस पत्र

स्वीकृति पत्र

कृतज्ञता ज्ञापना

प्रतिवद्धता पत्र

अध्याय : एक

परिचय

१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ समस्याको कथन	३
१.३ अध्ययनको उद्देश्यहरु	५
१.४ अध्ययनको महत्व	५

अध्याय : दुई

पूर्व साहित्य समिक्षा

२.१ पूर्व साहित्यको अध्ययन	७
----------------------------	---

अध्याय : तीन

अनुसन्धान पद्धती

३.१ अनुसन्धान ढाँचा	१४
३.२ अध्ययन क्षेत्रको छनौट र यसको औचित्य	१४
३.३ समग्रता र नमुना छनौट विधि	१५

३.४ तथ्यांकको प्रकृति र स्रोत	१५
३.५ तथ्यांक संकलन विधि	१६
३.६ तथ्यांकको व्याख्या र विश्लेषण	१६
३.७ अध्ययन क्षेत्रको सीमा	१७

अध्याय : चार

अध्ययन क्षेत्रको सामान्य परिचय तथा सामाजिक अवस्था

४.१ अध्ययन क्षेत्रको सामान्य परिचय	१८
४.२ उमेरगत आधारमा सतार जातिको विवरण	१९
४.३ परिवारको किसिम	२१
४.४ जमीन	२२

अध्याय : पाँच

सतार जातिको शैक्षिक अवस्था

५.१ सतार जातिहरूको शैक्षिक संस्था र शिक्षा प्रतिको धारणा	२४
५.२ सतार जातिहरूको वर्तमान शैक्षिक अवस्था	२७
५.३ सतार जातिहरूको शैक्षिक उपलब्धी	२९
५.४ अध्ययन क्षेत्रका सतार बालबालिकाहरूको शैक्षिक अवस्थालाई प्रभाव पार्ने तत्वहरू	२९
५.५ अध्ययन क्षेत्रका सतार बालबालिकाहरूको शैक्षिक क्षेत्रमा प्रभाव पार्ने समस्याहरू	३१

अध्याय : छ

सारांश र निष्कर्ष

६.१ सारांश	३५
६.२ निष्कर्ष	३७
सन्दर्भ सामाग्री	३९